

Geanonimiseerde versie

Vertaling

C-91/20 – 1

Zaak C-91/20

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

24 februari 2020

Verwijzende rechter:

Bundesverwaltungsgericht (Duitsland)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

18 december 2019

Verzoekster en verzoekster tot Revision:

LW

Verweerster en verweerster in Revision:

Bondsrepubliek Duitsland

Afschrift

Bundesverwaltungsgericht

BESLISSING

[OMISSIS]

VG5K511/18.A

genomen op
op 18 december 2019

[OMISSIS]

In de bestuursrechtelijke zaak

van het minderjarige kind LW,

wettelijk vertegenwoordigd door haar ouders,

[OMISSIS]

verzoekster en verzoekster tot Revision,

[OMISSIS] [Or. 2]

tegen

de Bondsrepubliek Duitsland,

[OMISSIS]

verweerster en verweerster in Revision,

heeft de 1e Senat van het Bundesverwaltungsgericht (hoogste federale bestuursrechter, Duitsland)

na de mondelinge behandeling op 18 december 2019,

[OMISSIS]

beslist als volgt:

De behandeling van de zaak wordt geschorst.

Het Hof van Justitie van de Europese Unie wordt overeenkomstig artikel 267 VWEU verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

1. Moet artikel 3 van richtlijn 2011/95/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 inzake normen voor de erkenning van onderdanen van derde landen of staatlozen als personen die internationale bescherming genieten, voor een uniforme status voor vluchtelingen of voor personen die in aanmerking komen voor subsidiaire bescherming, en voor de inhoud van de verleende bescherming, aldus worden uitgelegd dat het zich verzet tegen een bepaling van een lidstaat op grond waarvan aan het minderjarige ongehuwde kind van een persoon die de vluchtelingenstatus heeft verkregen, een van deze persoon afgeleide vluchtelingenstatus (bescherming van vluchtelingengezinnen) ook kan worden toegekend, indien dit kind – door de andere ouder – in ieder geval ook de

nationaliteit heeft van een ander land, dat niet het land van herkomst is van de vluchteling, en het de bescherming van dat land kan inroepen?

2. Moet artikel 23, lid 2, van richtlijn 2011/95/EU aldus worden uitgelegd dat de beperking volgens welke de gezinsleden enkel aanspraak kunnen maken op de in de artikelen 24 tot en met 35 van die richtlijn bedoelde voordelen voor zover dat verenigbaar is met de persoonlijke juridische status van het gezinslid, verhindert dat onder de in de eerste vraag bedoelde omstandigheden aan een minderjarig kind de vluchtelingenstatus die is afgeleid van die van de erkende vluchteling, wordt toegekend? **[Or. 3]**
3. Is het voor de beantwoording van de eerste en tweede vraag van belang of het voor het kind en zijn ouders mogelijk is en van hen kan worden gevergd dat zij verblijven in het land dat niet het land van herkomst is van de vluchteling (de vader), waarvan het kind en haar moeder de nationaliteit bezitten en de bescherming kunnen inroepen, of volstaat het dat de eenheid van het gezin in Duitsland op grond van het verblijfsrecht in stand kan worden gehouden?

M o t i v e r i n g:

I

- 1 Verzoekster, die [OMISSIS] in 2017 in Duitsland is geboren, verlangt de toekenning van de vluchtelingenstatus als gezinslid. Zij bezit in elk geval de Tunesische nationaliteit. Of zij ook de Syrische nationaliteit bezit, heeft de feitenrechter niet vastgesteld.
- 2 De in Libië geboren moeder van verzoekster is Tunesisch staatsburger. In haar asielaanvraag heeft zij aangevoerd dat zij tot haar vertrek haar gewone verblijfplaats in Libië had. Haar asielaanvraag werd afgewezen. De vader van verzoekster is naar eigen zeggen Syrisch staatsburger van Arabische afstamming met islamitische geloofsovertuiging. In oktober 2015 is aan hem de vluchtelingenstatus toegekend.
- 3 Bij beschikking van 15 september 2017 heeft het Bundesamt [für Migration und Flüchtlinge] (federale dienst voor migratie en vluchtelingen, Duitsland) de asielaanvraag van verzoekster kennelijk ongegrond verklaard.
- 4 Bij de bestreden beslissing van 17 januari 2019 heeft het Verwaltungsgericht Cottbus (bestuursrechter in eerste aanleg Cottbus, Duitsland) het besluit van 15 september 2017 nietig verklaard voor zover de aanvraag van verzoekster tot toekenning van de vluchtelingenstatus kennelijk ongegrond en niet slechts ongegrond is verklaard, maar het verzoek afgewezen voor het overige. Verzoekster voldoet niet aan de voorwaarden voor toekenning van de vluchtelingenstatus, daar zij in Tunesië, „en dus in haar – **[Or. 4]** althans een – land van herkomst”, geen gegronde vrees voor vervolging hoeft te hebben.

Volgens het subsidiariteitsbeginsel van de internationale bescherming van vluchtelingen moet zij met het oog op een gegronde vrees voor vervolging in Syrië erop worden gewezen dat zij zich onder de bescherming kan stellen van de Tunesische staat, waarvan zij de nationaliteit bezit. Zij maakt evenmin aanspraak op de bescherming als gezinslid van een asielgerechtigde overeenkomstig § 26, lid 5, eerste volzin, juncto lid 2, Asylgesetz (Duitse asielwet; hierna: „AsylG”), die aanknoopt bij de status van asielgerechtigde die haar vader in Duitsland geniet. Het is immers in strijd met het hogere Unierecht, en vooral met het subsidiariteitsbeginsel, dat geldt binnen dat recht en een algemeen beginsel van het internationale vreemdelingen- en asielrecht is, om de internationale bescherming uit te breiden tot personen die, zoals verzoekster, reeds op grond van hun persoonlijke status als onderdaan van een andere bescherming biedende staat – en daardoor in zekere zin a priori – geen bescherming nodig hebben.

- 5 Ter onderbouwing van haar beroep in Revision stelt verzoekster dat zij Tunesisch staatsburger is. Aan minderjarige kinderen die afstammen van ouders van verschillende nationaliteiten moet de vluchtelingenstatus als gezinslid krachtens § 26, lid 2, juncto lid 5, AsylG ook worden toegekend, indien slechts aan één ouder de vluchtelingenstatus is verleend. Het subsidiariteitsbeginsel van de internationale bescherming van vluchtelingen staat daaraan niet in de weg. Artikel 3 van richtlijn 2011/95/EU staat het een lidstaat toe te bepalen dat, ingeval bescherming wordt verleend aan een gezinslid, het genot van deze bescherming wordt uitgebreid tot andere gezinsleden, mits zij niet onder een van de in artikel 12 van die richtlijn genoemde uitsluitingsgronden vallen en hun situatie, wegens de behoefte om de eenheid van het gezin in stand te houden, verband houdt met de logica van de internationale bescherming. Binnen het kader van de wetgeving moet bijzondere aandacht worden besteed aan de bescherming van minderjarigen en het belang van het kind. Dit vloeit voort uit de artikelen 3, 9, 18 en 22 van het VN-Verdrag inzake de rechten van het kind en de preambule daarvan, alsmede uit het daartoe opgestelde joint general comment van 16 november 2017.

- 6 Verweerster verdedigt de bestreden beslissing. **[Or. 5]**

II

- 7 De behandeling van het geding moet worden geschorst. Het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: „Hof”) moet worden verzocht om een prejudiciële beslissing krachtens artikel 267 VWEU over de in het dictum van deze beslissing geformuleerde vragen. Deze vragen betreffen de uitlegging van artikel 3 en artikel 23, lid 2, van richtlijn 2011/95/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 inzake normen voor de erkenning van onderdanen van derde landen of staatlozen als personen die internationale bescherming genieten, voor een uniforme status voor vluchtelingen of voor personen die in aanmerking komen voor subsidiaire bescherming, en voor de inhoud van de verleende bescherming (PB 2011, L 337, blz. 9, met rectificatie in PB 2017, L 167, blz. 58; hierna: „richtlijn 2011/95/EU”).

- 8 1. In het Duitse recht geschiedt de juridische beoordeling in overeenstemming met het Asylgesetz (Duitse asielwet; hierna: „AsylG”), in de versie die is bekendgemaakt op 2 september 2008 (BGBl. I, blz. 1798), zoals laatstelijk gewijzigd bij artikel 48 van de wet van 20 november 2019 (BGBl. I, blz. 1626). Overeenkomstig § 77, lid 1, eerste volzin, eerste zinsdeel, AsylG baseert de rechter zich bij gedingen die voortvloeien uit het AsylG op de feitelijke en juridische situatie ten tijde van de laatste mondelinge behandeling.
- 9 Het toepasselijke rechtskader van het geding wordt gevormd door de volgende bepalingen van het nationale recht:

„§ 3 AsylG

(1) Een vreemdeling is vluchteling in de zin van het Verdrag betreffende de status van vluchtelingen van 28 juli 1951 (hierna: „Verdrag van Genève”) [OMISSIS], wanneer hij zich

1. wegens een gegronde vrees voor vervolging om redenen van ras, godsdienst, nationaliteit, politieke overtuiging of het behoren tot een bepaalde sociale groep,
2. buiten het land (land van herkomst) bevindt, a) waarvan hij de nationaliteit bezit en de bescherming van dat land niet kan of, wegens deze vrees, niet wil inroepen

[...]

§ 26 AsylG

[...]

(2) Een kind van een asielgerechtigde, dat minderjarig en ongehuwd is op het tijdstip waarop het zijn asielverzoek indient, wordt op verzoek als asielgerechtigde erkend wanneer de erkenning [Or. 6] van de vreemdeling als asielgerechtigde niet meer kan worden aangevochten, onherroepelijk is of niet kan worden ingetrokken.

[...]

(5) De leden 1 tot en met 4 zijn van overeenkomstige toepassing op gezinsleden in de zin van de leden 1 tot en met 3 van personen die recht hebben op internationale bescherming. De hoedanigheid van vluchteling of subsidiair beschermde treedt in de plaats van die van asielgerechtigde. [...] [...] [...]”

- 10 2. De prejudiciële vragen zijn relevant voor de beslechting van het geding en behoeven verduidelijking door het Hof.
- 11 2.1 De prejudiciële vragen zijn relevant voor de beslissing op verzoeksters aanvraag tot toekenning van de vluchtelingenstatus.
- 12 a) Verzoekster heeft geen zelfstandig recht op toekenning van de vluchtelingenstatus (§ 3, lid 4, AsylG).

- 13 De vluchtelingenstatus kan niet worden toegekend aan personen die twee of meer nationaliteiten bezitten, wanneer zij de bescherming van één van de landen waarvan zij onderdaan zijn kunnen invoeren [OMISSIS]. Dit volgt uit artikel 1, A, punt 2, lid 2, van het Verdrag van Genève in de versie van het Protocol van New York van 31 januari 1967 [OMISSIS], waarin het subsidiariteitsbeginsel van de internationale bescherming van vluchtelingen is neergelegd. Op grond van die bepaling wordt een persoon niet geacht van de bescherming van het land waarvan hij de nationaliteit bezit, verstoken te zijn, indien hij zonder geldige, door een gegronde vrees ingegeven redenen niet de bescherming van één van de landen waarvan hij de nationaliteit bezit, invoert. Ook personen die slechts één nationaliteit bezitten maar in een andere staat (bijvoorbeeld het land van de vroegere gewone verblijfplaats) op goede gronden moeten vrees voor vervolging, moeten regelmatig worden gewezen op de bescherming die kan worden geboden door de staat waarvan zij onderdaan zijn (artikel 1, A, punt 2, lid 1, Verdrag van Genève). In die geest moeten ook artikel 2, onder d) en n), van richtlijn 2011/95/EU en § 3, lid 1, AsylG worden uitgelegd: vluchteling in de zin van artikel 2, onder d), van die richtlijn [OMISSIS] is alleen degene die geen effectieve bescherming geniet van het land van herkomst als [Or. 7] bedoeld in artikel 2, onder n), van richtlijn 2011/95/EU. Volgens deze beginselen is toekenning van de vluchtelingenstatus wegens een gegronde vrees voor vervolging in het geval van verzoekster uitgesloten. Verzoekster kan namelijk in de Republiek Tunesië, een land waarvan zij de nationaliteit bezit, effectieve bescherming invoeren. Er zijn geen aanwijzingen dat Tunesië niet bereid of niet in staat zou zijn om verzoekster de noodzakelijk bescherming te bieden tegen vervolging en uitzetting naar Syrië – het land van herkomst van haar vader die de vluchtelingenstatus heeft – of naar een derde land (kettinguitzetting).
- 14 b) Verzoekster, die minderjarig is, voldoet echter aan de voorwaarden voor de toekenning van de vluchtelingenstatus voor minderjarige ongehuwde kinderen van een als vluchteling erkende ouder, die in § 26, lid 5, eerste en tweede volzin, juncto lid 2 AsylG zijn neergelegd. Haar – naar zijn zeggen – Syrische vader heeft de vluchtelingenstatus verkregen. Onder § 26, lid 2, juncto lid 5, eerste en tweede volzin, juncto lid 2, AsylG vallen ook kinderen van de erkende vluchteling die op Duits grondgebied zijn geboren. Het is niet noodzakelijk dat de familierechtelijke betrekking reeds bestond in de staat waarin de vluchteling wordt vervolgd. Het nationale recht moet met inachtneming van het Unierecht aldus worden uitgelegd dat de gezinsleden van erkende vluchtelingen ook moeten worden beschermd wanneer die gezinsleden (tevens) de nationaliteit bezitten van een staat die hen niet vervolgt.
- 15 2.2 De prejudiciële vragen behoeven verduidelijking door het Hof.
- 16 a) Met de eerste prejudiciële vraag wenst de verwijzende rechter te vernemen of in een situatie als in het hoofdgeding artikel 3 van richtlijn 2011/95/EU aldus moet worden uitgelegd dat het in de weg staat aan de regeling van § 26, lid 2, juncto, lid 5, eerste en tweede volzin, AsylG, op grond waarvan de nationale autoriteiten verplicht zijn om aan een minderjarig ongehuwd kind van een erkende

vluchteling, de – van diens status afgeleide – vluchtelingenstatus ook toe [Or. 8] te kennen wanneer het kind en zijn andere ouder de nationaliteit bezitten van een ander land, dat niet het land van herkomst is van de vluchteling en waarvan zij de bescherming kunnen inroepen.

- 17 Volgens artikel 3 van richtlijn 2011/95/EU kunnen de lidstaten ter bepaling van wie als vluchteling wordt beschouwd, gunstiger normen vaststellen op voorwaarde dat die normen verenigbaar zijn met die richtlijn.
- 18 aa) In de rechtspraak van het Hof is gepreciseerd dat een gunstiger norm verenigbaar is met richtlijn 2011/95, wanneer deze norm geen afbreuk doet aan de algemene opzet en de doelstellingen van deze richtlijn. Onverenigbaar zijn nationale normen die ertoe strekken de vluchtelingenstatus te verlenen aan derdelanders of staatlozen die zich in situaties bevinden die geen enkel verband houden met de logica van de internationale bescherming [zie in dit verband arrest van 18 december 2014, M’Bodj, C-542/13, EU:C:2014:2452 (hierna: „arrest M’Bodj”), punt 44]. De uitsluitingsgronden van artikel 12 van richtlijn 2011/95/EU betreffen gevallen waarin een dergelijk verband met de logica van de internationale bescherming ontbreekt. Zo verzet het in artikel 3 van die richtlijn neergelegde voorbehoud zich bijvoorbeeld tegen nationale bepalingen op grond waarvan de vluchtelingenstatus wordt toegekend aan personen die op grond van artikel 12, lid 2, van richtlijn 2011/95/EU van die status zijn uitgesloten (arrest van 9 november 2010, B en D, gevoegde zaken C-57/09 en C-101/09, EU:C:2010:661, punt 115). Indien gezinsleden van een erkende vluchteling niet onder een van de in artikel 12 van richtlijn 2011/95/EU genoemde uitsluitingsgronden vallen en hun situatie, wegens de behoefte om de gezinseenheid in stand te houden, een verband vertoont met de logica van de internationale bescherming staat artikel 3 van die richtlijn 2011/95 de lidstaten toe te bepalen dat het genot van deze bescherming wordt uitgebreid tot andere gezinsleden [arrest van 4 oktober 2018, Ahmedbekova, C-652/16, EU:C:2018:801 (hierna: „arrest Ahmedbekova”), punt 74].
- 19 De in § 26 AsylG geregelde uitbreiding van de internationale bescherming tot gezinsleden van een persoon aan wie internationale bescherming wordt verleend, ongeacht of ten aanzien van hen zelf beschermingsgronden bestaan, heeft naar nationaal recht een dubbele functie. In de eerste plaats sluit zij aan bij de ervaring dat intolerante staten in de strijd tegen oppositionele krachten geneigd zijn om zich in plaats [Or. 9] van op de politieke tegenstander die zij niet kunnen arresteren, te richten op personen die bijzonder dicht bij de vervolgte staan, teneinde hierdoor op de een of andere manier hun doel om afwijkende meningen te onderdrukken toch nog te bereiken [OMISSIS]. Dit verband wordt benadrukt in overweging 36 van richtlijn 2011/95/EU. Voor het land van herkomst van het gezinslid dat reeds als erkende „stamgerechtigde” persoon bescherming geniet is het daarbij in de regel niet van belang of dat andere familielid in het bezit is van de nationaliteit van een andere staat, waarin hij veilig is voor vervolging. In de tweede plaats zet § 26 AsylG de in artikel 23, lid 2, van richtlijn 2011/95/EU neergelegde bescherming voor gezinsleden die zelf niet aan de voorwaarden voor

het verkrijgen van bescherming voldoen, op een niet door het Unierecht geregelde „verder gaande” wijze om. De nationale wetgever biedt deze personen de in artikelen 24 tot en met 35 van richtlijn 2011/95/EU genoemde voordelen niet door middel van specifieke regelingen. Ter behoud van de gezinseenheid waarborgt hij die voordelen door de beschermingsstatus van de personen die bescherming genieten ook aan de andere gezinsleden te verlenen, ongeacht of ten aanzien van die persoon zelf redenen voor bescherming bestaan, met uitzondering van personen voor wie de persoonlijke uitsluitingsgronden als bedoeld in artikel 12, lid 2, richtlijn 2011/95/EU gelden (§ 26, lid 4, AsylG). Gelet op deze dubbele functie is de automatische toekenning – uit hoofde van nationaal recht – van de vluchtelingenstatus aan gezinsleden van een persoon aan wie deze status krachtens het stelsel van richtlijn 2011/95 is verleend, in elk geval in de regel niet verstoken van elk verband met de logica van de internationale bescherming (arrest Ahmedbekova, punt 72)

- 20 bb) Door het Hof moet in het licht van het Unierecht worden verduidelijkt of met de algemene opzet en de doelstellingen van richtlijn 2011/95/EU verenigbaar is, dat gezinsleden die onderdaan zijn van een derde land ook worden beschermd wanneer zij de nationaliteit bezitten van een ander land, dat niet het land van herkomst is van de vluchteling en waarvan zij bescherming genieten, of dat die bescherming niet met hun persoonlijke juridische status verenigbaar is. **[Or. 10]**
- 21 (1) Verschillende bepalingen van richtlijn 2011/95/EU en van het Verdrag van Genève, die elk het subsidiariteitsbeginsel van de internationale bescherming van vluchtelingen weerspiegelen, zouden kunnen duiden op onverenigbaarheid. Blijkens overweging 4 van richtlijn 2011/95/EU vormt het Verdrag van Genève in de versie van het Protocol van New York van 31 januari 1967 de hoeksteen van het internationale rechtsstelsel ter bescherming van vluchtelingen. Volgens artikel 1, A, punt 2, lid 1, van het Verdrag van Genève geldt voor de toepassing van dit Verdrag als „vluchteling” elke persoon die, ten gevolge van gebeurtenissen welke vóór 1 januari 1951 hebben plaats gevonden, en uit gegronde vrees voor vervolging, zich bevindt buiten het land waarvan hij de nationaliteit bezit, en die de bescherming van dat land niet kan of, uit hoofde van bovenbedoelde vrees, niet wil invoeren. Volgens artikel 1, A, punt 2, lid 2, eerste volzin, van het Verdrag van Genève duidt het begrip „het land waarvan hij de nationaliteit bezit”, indien een persoon meer dan één nationaliteit bezit, op elk van de landen waarvan hij de nationaliteit bezit. Op grond van artikel 1, A, punt 2, lid 2, tweede zin, van het Verdrag van Genève wordt een persoon niet geacht van de bescherming van het land waarvan hij de nationaliteit bezit, verstoken te zijn, indien hij, zonder geldige redenen ingegeven door gegronde vrees, de bescherming van één van de landen waarvan hij de nationaliteit bezit, niet inroept. In artikel 1, A, punt 2, van het Verdrag van Genève is het subsidiariteitsbeginsel van de internationale bescherming van vluchtelingen neergelegd.
- 22 Dit beginsel komt tot uiting in de overwegingen van richtlijn 2011/95/EU. Volgens overweging 12 van die richtlijn is het hoofddoel van deze richtlijn onder meer te verzekeren dat de lidstaten gemeenschappelijke criteria toepassen voor de

identificatie van personen die werkelijk bescherming behoeven. Overeenkomstig overweging 15 van richtlijn 2011/95/EU vallen onderdanen van derde landen die op het grondgebied van de lidstaten mogen blijven om redenen die geen verband houden met een behoefte aan internationale bescherming, maar, op discretionaire basis, uit mededogen of op humanitaire gronden, niet onder deze richtlijn (zie daaromtrent tevens arrest M'Bodj, punt 46).

- 23 In materieelrechtelijk opzicht komt het beginsel van internationale subsidiariteit tevens tot uitdrukking in artikel 2, onder d), van richtlijn 2011/95/EU. Hetzelfde [Or. 11] geldt met betrekking tot artikel [11], lid 1, onder c), van die richtlijn. De beëindigingsclausule geeft duidelijk aan dat een persoon die door zijn eigen land wordt beschermd, geen internationale bescherming behoeft [UNHCR, Handboek over procedures en criteria voor het bepalen van de vluchtelingenstatus uit hoofde van het Verdrag van 1951 en het protocol van 1967 betreffende de status van vluchtelingen, stand december 2011 (stand van de Duitse versie 2013), punt 129]. Bovendien wordt het laatste zinsdeel van artikel 23, lid 2, van richtlijn 2011/95/EU deels als materieelrechtelijke uitdrukking van het subsidiariteitsbeginsel van de internationale bescherming aangemerkt. De persoonlijke juridische status („personal legal status”/„statut juridique personnel”) wordt wat dat betreft aan het bezit van een andere dan wel een tweede nationaliteit gekoppeld [(OMISSIS] aldus ook de Belgische Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, die, zoals blijkt uit diens begrip van artikel 23 van richtlijn 2011/95/EU, de lidstaten herinnert aan de noodzaak om de persoonlijke juridische status van de gezinsleden „(bijv. een andere nationaliteit)” in aanmerking te nemen [uit: European Asylum Support Office, Richtelijke Analyse: Voraussetzungen für die Zuerkennung internationalen Schutzes (Rechterlijke analyse: voorwaarden voor de toekenning van internationale bescherming) (richtlijn 2011/95/EU), 2018, blz. 109 e.v., voetnoot 640]. De verenigbaarheid met de persoonlijke juridische status van het gezinslid is door de Hoge Commissaris van de Verenigde Naties voor de Vluchtelingen overgenomen in punt 184 van zijn „Handboek over procedures en criteria voor het bepalen van de vluchtelingenstatus uit hoofde van het Verdrag van 1951 en het protocol van 1967 betreffende de status van vluchtelingen”, dat volkenrechtelijk niet-bindend, maar wel in overeenstemming met overweging 22 van richtlijn 2011/95/EU is en als uitleggingshulp voor een uniforme rechtstoepassing in aanmerking moet worden genomen. Hierin wordt met betrekking tot artikel 1, A, punt 2, lid 2, tweede volzin, van het Verdrag van Genève bepaald:

„Wanneer een gezinshoofd voldoet aan de in de definitie genoemde criteria, genieten de gezinsleden normaal gesproken de vluchtelingenstatus volgens het beginsel van de eenheid van het gezin. Uiteraard mag aan een gezinslid geen formele vluchtelingenstatus worden verleend indien deze onverenigbaar is met zijn persoonlijke juridische status; een lid van een vluchtelingengezin kan immers onder omstandigheden de nationaliteit bezitten van het land waar hij asiel heeft gekregen of van een ander land en de

bescherming van dat land genieten. In dergelijke [Or. 12] omstandigheden bestaat er geen noodzaak aan hem de vluchtelingenstatus te verlenen.”

(in deze zin ook Permanent Comité van het UNHCR, Questions relatives à la protection de la famille, doc. EC/49/SC/CRP.14 van 4 juni 1999, punt 9, <https://www.unhcr.org/fr/excom/standcom/4b30a6i8e/questions-relatives-protection-famille.html>).

- 24 Krachtens artikel 4, lid 3, onder e), van richtlijn 2011/95/EU moet de beoordeling van een verzoek om internationale bescherming plaatsvinden op individuele basis en onder meer rekening houden met de vraag of in redelijkheid kan worden verwacht dat de verzoeker zich onder de bescherming kan stellen van een ander land waar hij zich op zijn staatsburgerschap kan beroepen. De norm zet de elders geregelde materiële voorwaarden om in een administratieve controle die, gelet op artikel 1, A, punt 2, van het Verdrag van Genève in het bijzonder betrekking heeft op het vereiste van onderzoek naar het bezit van meerdere nationaliteiten [OMISSIS].
- 25 Procedureel komt het subsidiariteitsbeginsel van de internationale bescherming van vluchtelingen onder meer tot uitdrukking in artikel 33, lid 2, onder b), en artikel 35, lid 1, onder b), van richtlijn 2013/32/EU.
- 26 Uit deze overwegingen zou kunnen volgen dat het in strijd met de richtlijn is, wanneer op grond van nationaal recht de vluchtelingenstatus automatisch wordt uitgebreid tot een gezinslid dat de nationaliteit bezit van een ander land, dat niet het land van herkomst is van de vluchteling en waarvan dit gezinslid de bescherming kan invoeren. Dit zou tot gevolg hebben dat de eenheid van het gezin, met inachtneming van de uit artikel 23, lid 2, van richtlijn 2011/95/EU voortvloeiende rechten, niet – zoals in het nationale recht – kan worden beschermd door het verlenen van een status op grond van richtlijn 2011/95/EU, maar door de toekenning van een verblijfstitel op grond van de verblijfsrechtelijke voorwaarden voor gezinshereniging. [Or. 13]
- 27 (2) Vóór een verenigbaarheid van de uitbreiding van de vluchtelingenstatus tot verzoekster, ondanks haar Tunesische nationaliteit, pleit aan de andere kant dat het een afgeleide vluchtelingenstatus betreft die juist niet vereist dat het gezinslid zelf voldoet aan de criteria voor de vluchtelingenstatus [artikel 2, onder d), van richtlijn 2011/95/EU]. Indien het met de richtlijn verenigbaar is om aan gezinsleden, ook wanneer vaststaat dat zij geen gegronde vrees voor vervolging hoeven te hebben, een dergelijke afgeleide vluchtelingenstatus toe te kennen, valt moeilijk uit te leggen waarom het bestaan van een land van herkomst dat bescherming biedt en dat niet het land van herkomst van de vluchteling is, het recht op toekenning van de (afgeleide) vluchtelingenstatus zou uitsluiten. De mogelijkheid om de bescherming van het land van herkomst in te roepen vormt immers geen – van de definitie van vluchteling te onderscheiden –

uitsluitingsgrond. Het is mogelijk dat de uitbreiding van het genot van de bescherming tot het gezinslid dus ook in dit geding reeds wegens de noodzaak om de eenheid van het gezin in stand te houden, een voldoende verband vertoont met de logica van de – aan de vluchteling verleende – internationale bescherming. Het Hof heeft in de zaak Ahmedbekova (punt 73) niet vastgesteld of de eenheid van het gezin in het land van toevlucht van de vluchteling ook door het verlenen van een verblijfsvergunning aan het gezinslid in stand kan worden gehouden.

- 28 b) Bovendien moet worden gepreciseerd welk belang moet worden gehecht aan het voorbehoud van verenigbaarheid met de persoonlijke juridische status van het gezinslid dat in artikel 23, lid 2, van richtlijn 2011/95/EU is neergelegd. Het voorbehoud van de verenigbaarheid met de persoonlijke juridische status vindt zijn oorsprong in een amendement van het Europees Parlement op het voorstel van de Europese Commissie voor de latere richtlijn 2004/83/EG. De formulering „tenzij deze status onverenigbaar is met de status die zij bezitten” is destijds aldus verduidelijkt dat sommige gezinsleden zelfstandig een afwijkende wettelijke status kunnen bezitten, die onverenigbaar kan zijn met de status van internationale bescherming [verslag van de Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken van 8 oktober 2002 (COM(2001) 510 – C5-0573/2001 – 2001/0207(CNS), blz. 17, amendement 22]. **[Or. 14]**
- 29 De UNHCR legt het voorbehoud aldus uit dat er omstandigheden bestaan waarin het beginsel van de afgeleide juridische status niet in acht moet worden genomen, namelijk indien een gezinslid zelf asiel wil aanvragen of het verlenen van een afgeleide status onverenigbaar zou zijn met zijn persoonlijke juridische status, bijv. wanneer hij de nationaliteit van het gastland bezit of omdat hij op grond van zijn nationaliteit een gunstigere norm kan invoeren [commentaar van de Hoge Commissaris van de Verenigde Naties voor de vluchtelingen (UNHCR) aangaande richtlijn 2004/83/EG van de Raad van 29 april 2004 inzake minimumnormen voor de erkenning van onderdanen van derde landen en staatlozen als vluchteling of als persoon die anderszins internationale bescherming behoeft, en de inhoud van de verleende bescherming (OJ L 304/12 van 30 september 2004), blz. 33 met betrekking tot artikel 23, leden 1 en 2].
- 30 In de rechtsleer wordt ervan uitgegaan dat het voorbehoud enkel geldt voor onderdanen van het gastland of een andere lidstaat van de Europese Unie dan wel voor langdurig ingezetenen van een derde land [OMISSIS]. Dit kan echter niet voldoende duidelijk uit artikel 23, lid 2, van richtlijn 2011/95/EU worden opgemaakt. Om die reden rijst de vraag of het voorbehoud van artikel 23, lid 2, van die richtlijn gezinsleden die de nationaliteit bezitten van een ander land, dat niet het land van herkomst is van de vluchteling en waarvan zij de bescherming kunnen invoeren, uitsluit van de voordelen van de artikelen 24 tot en met 35 van richtlijn 2011/95/EU, zodat die gezinsleden in wezen aangewezen zijn op bescherming uit hoofde van het behoud van de eenheid van het gezin op grond van het vreemdelingenrecht [OMISSIS].

- 31 c) Volgens de verwijzende rechter moet ten slotte worden verduidelijkt in hoeverre voor de beantwoording van de eerste en tweede prejudiciële vraag van belang is of, gelet op de vluchtelingenstatus van één ouder en de feitelijke omstandigheden van het specifieke geval, van het minderjarige ongehuwde kind en zijn ouders kan worden verlangd, en of het voor hen mogelijk is, te verblijven in het land [Or. 15] waarvan het kind en één ouder de nationaliteit bezitten en de bescherming kunnen invoeren en dat niet het land van herkomst is van de als vluchteling erkende andere ouder. In dit verband moet in aanmerking worden genomen dat de eenheid van het gezin in het gastland volgens Duits recht in beginsel ook kan worden behouden op grond van de verblijfsrechtelijke bepalingen inzake gezinshereniging, zonder dat er echter sprake is van een onvoorwaardelijk recht dat alle denkbare gevallen omvat.
- 32 Het verblijf in het land waarvan zijn gezinsleden de nationaliteit bezitten zou voor de vluchteling niet mogelijk zijn, indien hem bijvoorbeeld de toegang tot dat land zou worden geweigerd. Dit zou in ieder geval niet van hem kunnen worden gevergd, wanneer hij moet vrezen dat hij naar de staat van vervolging wordt uitgezet of dat hij aan het risico van uitzetting naar een derde land (kettenguitzetting) wordt blootgesteld (beginsel van non-refoulement). In het onderhavige geding kan het echter ook al onredelijk zijn wegens het feit dat de in een lidstaat erkende vluchteling – afgezien van een eenvoudig verblijfsrecht – direct alle met de vluchtelingenstatus verbonden rechten moet kunnen invoeren; dit is voor hem alleen mogelijk in de staat die hem de vluchtelingenstatus heeft toegekend (zie beschikking van het Hof van 13 november 2019, Hamed, gevoegde zaken C-540/17 en C-541/17, EU:C:2019:964, punt 40). Bovendien is niet duidelijk of in dit opzicht ook andere individuele omstandigheden in aanmerking moeten worden genomen, op grond waarvan een verblijfstitel van de vluchteling, het minderjarige ongehuwde kind of de andere ouder gelet op de feitelijke omstandigheden onmogelijk of onredelijk lijkt. Vóór een dergelijke afweging zou het evenredigheidsbeginsel kunnen pleiten.

[OMISSIS]